

**2007 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE
KANUN TASARILARI İLE 2005 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyon)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Sabahattin YILDIZ (Muş)

-----O-----

03.11.2006

İÇİNDEKİLER

- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı
- Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu Başkanlığı
- Türkiye Bilimsel Teknoloji Araştırma Kurumu Başkanlığı
- Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Devlet Personel Başkanlığı

.....
BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baştopçu.

Sayın Akif Hamzaçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Başbakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının bütçeleri üzerinde, daha çok kamu personel rejimi hakkında konuşmak istiyorum. Bu kadar geniş bir yelpaze içerisinde bütün kurumların bütçelerini değerlendirme olanağı maalesef yok. O nedenle, konuşmamı daha çok kamu personel rejimi üzerine kurmaya çalışacağım. Başbakanlık bütçesi olunca, ister istemez, Sayın Başbakanın bazı icraatlarının, bazı söylemlerinin de değerlendirilmesi gerekiyor tabii ki. Sayın Başbakanın, bugüne kadar Sayın Başbakanın Başbakanlığına kadar alışık olmadığımız üslubuna, Sayın Başbakanlığa alışmaya çalışıyoruz. Yadırgıyoruz, o üsluba, o cümlelere aslında bir Türkiye Cumhuriyeti Başbakanının söylememesi gereken cümlelere, bir şekilde, nasıl alışabiliriz onu düşünüyoruz. Tabii ki son derece zor bir konu. Sayın Başbakan nerede hangi cümleyi kullandı, bunları tekrar etmek istemiyorum ama ilgi duyan arkadaşlara bu konudaki kısa bir çalışmamızı verebiliriz, burada dört sayfalık bir çalışma var, bir özet olarak, bunları özetlemeye çalıştık. Bunları tekrar edecek değilim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) – Tekrar etmezseniz gerçekten çok sevinirim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ancak, Sayın Başbakanın değerlendirmelerinden, görüşlerinden, toplumu incitecek olanları, insanları incitecek olanlarını şüphesiz, toplum bir şekilde değerlendirecektir, insanımız değerlendirecektir, biz de değerlendiriyoruz, o ayrı bir konu, ancak, Türkiye Cumhuriyetinin temel özelliklerine yönelik olarak Sayın Başbakanın zaman zaman beyan ettiği hususlar alışabileceğimiz konular değildir. Bunları, Sayın Başbakanın ağzından çıktı, eh ne yapalım diyerek geçiştirmemiz mümkün değildir.

Kamu personel rejimi dedim. Kamu personelinin en tepe noktasında oturan bir Başbakanlık Müsteşarı vardır. Başbakanlık Müsteşarının cumhuriyet aleyhine sözleri ortadadır. Bu konuda, kendisini cumhuriyet düşmanı ilan eden arkadaşımıza karşı, Sayın Kumkumoğlu'na karşı bu Müsteşar bir dava açmamıştır. Bir dava açmayarak, gerçekte cumhuriyet düşmanı olduğunu kabul etmiştir bu arkadaşımız. Değerli arkadaşlar, bunu geçen yıl da ifade etmiştim. Bu, son derece ciddi bir durumdur. Bir kamu görevlisi bir milletvekili tarafından “cumhuriyet düşmanı” olarak ilan ediliyor ve bu kamu görevlisi, bana hakaret edilmiştir, bana çamur atılmıştır, söylemediğim bir söz nedeniyle ben itham ediliyorum diye bir dava açma gereğini duymamıştır. Neden? Çünkü, hâlâ o cümlelerinin arkasındadır. O cümlelerinin arkasında olan bu Müsteşarı da Sayın Başbakan bugüne kadar kamu yönetiminin başında tutmuştur. Bu, son derece üzüntü verici bir durumdur.

“Laiklik yeniden tanımlanmalıdır.” diyen bir Meclis Başkanına tamam, ama, şu anda bunun zamanı değildir anlamına gelecek cümlelerle destek veren bir Sayın Başbakanın kamu yönetiminde objektif ölçülerle hareket ettiğini söylemek mümkün değildir. Bunun örneklerini bugüne kadar gördük.

“Biz, vücut dilimizden anlayanlarla kadrolaşağız, onlarla işleri yürüteceğiz.” diyen Sayın Başbakanın objektif bir kamu yönetimi kurması mümkün değildir. Kamu yönetiminde verimliliği, performansı artırması mümkün değildir. Çünkü, bürokrasiye, kamu yönetimine bakışı böyledir. Bürokrasiye oligarşi gözüyle bakan, nerelerde oligarşik eğilimler yapılar varsa bunu çözmek gibi bir görevi olduğu hâlde iddia ettiğinin aksine bunu çözmeyen bir Sayın Başbakan aynı bürokrasiye devam etmeye çalışıyor. Vekâlet müessesesiyle bu bürokrasiyi, bu kamu yönetimini tahrip ediyor, ama gene de, hâlâ, hızını alamayıp, bürokratik oligarşiden söz ediyor.

Değerli arkadaşlar, kamu personel rejimi, dünyada iki model üzerine kuruludur. Birincisi kariyer sistemidir. Dünyada, kariyer sistemi uygulayan ülkelerde –ki, bunlar, İngiltere, Fransa ve Almanya gibi ülkelerdir, Avrupa eksenli bir sistemdir bu sistem, kariyer sistemi- bu ülkelerde, personel uzun süreli olacak şekilde bir mesleğe girer. Ciddi yapılan sınavlarla mesleğe girer ve meslekteki yükselmelere daima sınavlarla sağlanır. Sonuçta kamu görevindeki süreklilik ve kamu örgütlerindeki deneyime dayalı bilgi birikimi bu sistemle sağlanır. Kariyer sistemi sadece Türkiye’de değil, dünyada da birçok ülkede –başta Avrupa ülkeleri olmak üzere- uygulanan bir sistemdir. Başka sistemler yok mu; o da vardır. Kadro sistemi vardır. Kadronun, yani işin tanımlandığı sistemler vardır. Daha çok Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde uygulanan sistemdir. Orada memuriyet bir sürekli hizmet olarak görülmez, kamu görevinde bir süreklilik anlamında bir anlayış yoktur. Yine kamu görevinde süreklilik anlayışının bir uzantısı olarak kamu görevlisinin güvencesi anlamında bir sistem yoktur. Daha çok özel sektör yaklaşımı, münhasıran performansı ölçmeye yönelik bir kadro iş sistemi vardır bu ülkelerde. Türkiye’deki kariyer sistemi 657 sayılı Kanun’la kurulmaya çalışılmış olan kariyer sistemi iyi mi işliyor; hayır, iyi işlediğini iddia etmek mümkün değildir. 60’lı yıllarda getirilen, iyi niyetle getirilen bu sistem zaman içerisinde muhtelif müdahalelerle, muhtelif eklemelerle artık içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Performansı tamamen göz ardı etmiştir. Sadece belki güvenceden ibaret bir sistem olarak, görevlilere güvence sağlayan bir sistemden ibaret

kalmıştır ve gerçekten düzeltilmesi gereken, ele alınması gereken bir kamu personel sistemiyle karşı karşıyayız.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidar olduğunda, bu konuda bir hayli iddialı söylemlerle işe başladı. Bir Acil Eylem Planı ilan etti biliyorsunuz ve Acil Eylem Planı'nda geçmişte olağanüstü çarpıcı cümlelerle eleştirdi. Bakın Acil Eylem Planı'nda Hükûmet ne diyor: "Daha uzun vadeli olan ve mutlaka gerçekleştirilmesi gereken reform alanlarından biri de devlet personel rejimi reformudur. Temel olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile düzenlenen bu alan, daha sonra ihtiyaçlar ortaya çıktıkça bu Kanun'da değişiklikler ve paralel personel rejimi kanunları çıkarılarak düzenlenmeye çalışılmıştır. Ancak, yapılan tüm müdahaleler sistemi içinden çıkılmaz hale getirmiş, ülkemizde yeni bir uzmanlık alanı oluşmasına yol açmıştır. 80'li yıllardan bu yana işbaşına gelen tüm hükûmetler bu konuda bir reform yapma vaadinde bulunmuş olmasına rağmen, bu vaatler bir türlü gerçekleştirilememiştir. Devlet Personel Başkanlığı ve diğer bazı kuruluşlar tarafından reforma yönelik hazırlıklar yapılmış, kanun tasarıları hazırlanmış olmasına rağmen bu tasarılar hayata geçirilememiştir. Bu alanda yapılacak köklü değişiklikler sonucunda geçiş dönemi biraz uzun ve sıkıntılı olacak, imtiyazların bir kısmı ise ortadan kalkacaktır. Bu nedenle bu reformun uygulanmasının temelinde bürokrasinin direnci ve siyasi iradenin konunun arkasında yeteri düzeyde tecelli etmemesi yatmaktadır. Kamu yönetiminin hantallaşmasında, verimsizleşmesinde, hesap verememesinde, içe kapanmasında, etkin olmamasında, vatandaşa temel yaklaşımında tahakkümcü olmasında ve benzer olumsuzluklarda birinci derecede paya sahip olan mevcut personel rejiminin değişmesi gerekmektedir. Devletin yeniden yapılandırılmasının da temelini oluşturan bu değişiklik ancak güçlü bir hükûmet ve arkasındaki güçlü bir siyasi iradeyle mümkün olacaktır. " Bu cümlelerin birçoğuna katılıyorum. Katılmadığım, bürokrasiyi çok haşın eleştiren yanları vardır. Bürokrasiyi bir düşman olarak gören bir tavır da var burada. Buna katılmıyorum, bürokrasi bir uzmanlık birikiminin sağlandığı yerdir. Hükûmetler eğer bu birikimi iyi kullanırlarsa, bürokrasi bu ülkenin kalkınmasına hizmet eder. Eğer hükûmetler bu birikimi iyi kullanamazlarsa, o zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, buyurun.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - ... sorun hükûmettedir. Sayın Başbakan "bürokratik oligarşi" diye bürokrasiden şikâyet ederken, aslında sorun Hükûmetin kendisindedir. Çok iddialı süslü cümleler var. Neden gerçekleştirilmemiş devlet personel rejimi reformu; bürokrasinin direnci var. Bugüne kadarki hükûmetler bu direnç nedeniyle bunu gerçekleştirememiş. İkincisi de, siyasi irade yok bu konunun, yani devlet personel reformu yapacağım diyebilen bir hükûmet yok. Biz varız diyor Hükûmet. Ne zaman demiş bunu; 2003 yılının ocak ayında. Hükûmet beşinci yılına giriyor değerli arkadaşlar, üçte iki Meclis çoğunluğunuz var, siyasi iradeniz var, büyük bir politik gücünüz var; ama, devlet personel rejimi reformu ortada yok. Sayın Bakanı üzümlere dinledim. Devlet Personel Başkanlığının devlette ne kadar personele sahip olduğunu bilmediğini söylüyor, iyi niyetle bunu söylüyor, yani durumumuz bu diyor. Sayın Bakan, beşinci yıla giriyorsunuz. Beşinci yıla girdiğiniz bir dönemde Devlet Personel Başkanlığı devlette ne kadar personel olduğunu bilecek duruma gelmediyse, sorun Devlet Personel Başkanında değil sorun sizin Hükûmetinizdedir Sayın Bakan.

Esasen bunlar Acil Eylem Planı'nda söylenen bu cümlelerin biz Hükûmet tarafından gerçekleştirileceği kanaatinde zaten değildik. Neden değildik? Çünkü, Hükûmetin bürokrasiye, kamu yönetimine yaklaşımı objektif değil. Atamaları belli bir kritere dayandırmış olan Hükûmetin kamu yönetiminde reform yapma şansı yoktur. Kamu yönetiminde reform demek, objektifliği sağlayacaksınız, kariyer sistemini oturtacaksınız, liyakati getireceksiniz. Bütün bunları getirdiğiniz

zaman, Sayın Başbakanın vücut dilinden anlayan bürokratların görev alma şansı yoktur. O nedenle, başlangıçta iddialı olan bu cümlelerin daha sonra altyapısı hiçbir şekilde bir yasa tasarısı olarak Hükûmet tarafından getirilememiştir. Ne yapmıştır Hükûmet? Devlet personel rejimi düzenlemeleri adı altında bugüne kadar -listesi şurada, ilgi duyan arkadaşlara verelim- tam 39 tane çeşitli yasa çıkarmak suretiyle çeşitli kamu kurum ve kuruluşunda ücret düzenlemesine gitmiştir. Hani siz birtakım imtiyazları ortadan kaldırmak suretiyle bir reform gerçekleştirecektiniz? Neyin nesi bu 39 tane bölük pörçük düzenleme? Bu iddia çoktan ortadan kalktı. Geçen Yasama Döneminde çıkarılan 40+40 yasasıyla Hükûmet devlet personel rejiminde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet Sayın Hamzaçebi, tamamlıyorsunuz.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - ... reform yapma iddiası olmadığını kabul etmiştir. Bu onun itirafıdır.

Yine bakın, birçok yasa düzenlemesi var. O da kamu kurumlarında kadrolaşmalara yönelik düzenlemeler. Onun da listesi burada. Bunu da, ilgi duyarsa Sayın Bakanımız ve arkadaşlar verebilirim. Hangi bakanlıkları birleştirmek suretiyle -yasaları birleştirerek- hangi kurumlarında hangi birimleri birleştirmek suretiyle ne kadar sayıda bürokrat görevinden yasa zoruyla, yasayla alınmıştır, çünkü kararname, zaman zaman işlemiyor, Sayın Cumhurbaşkanı objektif bir değerlendirmeye bazı kararname imzalamıyor. Evet, Hükûmetin kamu personel rejimine yaklaşımı budur arkadaşlar.

Son birkaç cümlemi söyleyerek sözlerimi bitiriyorum. Sayın Başbakanın Hükûmetimizin kamu yönetimine yaklaşımını değerlendirdim. Sayın Başbakan dilediği kişileri kendisine danışman olarak seçebilir. Bu kendi takdiridir. Yasaların izin verdiği ölçüde bu kişiler kendisinin danışmanı olabilir, müsteşarı da olabilir, ama, tabii ki Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurallarına, Anayasa'da yazılı olan kurallarına bağlı olmak kaydıyla. Bakın Sayın Başbakanın bir danışmanı var değerli arkadaşlar, bir dış politika danışmanı var. Bunu geçen yıl Dışişleri Bakanlığı bütçesinde sordum. Sayın Dışişleri Bakanımız soruma yazılı cevap vereceğini söyledi. Geçen yıl ve evvelki yıl. İki yıldır ben Sayın Bakandan cevap alamadım. Bu soruyu Başbakanlık bütçesi vesilesiyle Sayın Bakana yöneltmek istiyorum. Sayın Başbakanın dış politika danışmanı bir makalesinde şöyle diyor: Makalenin konusu medeniyetler çatışması üzerine kitap yazmış olan Amerikalı Samuel Huntington isimli kişinin kitabına ilişkin bir değerlendirme. Samuel Huntington kitabında yeni dünya düzeninde artık çatışmaların medeniyetler arasında olacağını söyler, ulus devletler yine olacaktır ancak, medeniyetler artık yeni çatışma alanları, ulus devletler arasındaki farklılıklar, ayrılıklar değil, medeniyetler arasında farklılıklar olacaktır der ve dünyayı 7 veya 8 grup medeniyete ayırır ve kitabının ilgili bölümlerinde bir değerlendirme yaparak, Türkiye'nin medeniyetler arasında en çok bölünmüş ülke olduğunu söyler. Yani ne batılı olabilmiş ne Müslüman kalabilmiş. Bu nedenle iki dünya, iki medeniyet arasında bölünmüş bir ülke olduğunu söyler. Sayın Başbakanın dış politika danışmanı, medeniyetler çatışması üzerine Türkiye ve dünya literatüründe yapılmış olan tartışmaların toplandığı bir kitapta, Vadi Yayınları'nda çıkan "Medeniyetler Çatışması" isimli kitap, Huntington'un bazı görüşlerine karşı çıkarken, üstü kapalı bir şekilde Türkiye'nin medeniyetler arasında bölünmüş bir ülke olduğu görüşünü sahiplenir ve bu durumu da cumhuriyeti kuranların ve yönetenlerin şizofrenik yapısına bağlar. Bu anlama gelen cümleler sarf eder ve bu kişi Sayın Başbakanın dış politika danışmanıdır. Ortadoğu politikalarında etkin olduğunu basından izliyoruz. Bu kişi, bu görüşleriyle mi Türkiye Cumhuriyetinin dış politikasına, Ortadoğu politikasına yön veriyor? Bu kişi halen bu görüşlerini

muhafaza etmekte midir? İki yıldır Sayın Dışışleri Bakanından alamadığım bu cevabı bana verir misiniz Sayın Bakan?

Teşekkür ederim.